

De Vonkenboer herleeft !

Veel CW liefhebbers zijn nog steeds op zoek naar het boek "De Vonkenboer" uit 1974 van Rinus Hellemons. Na overleg met de VERON, die in het bezit is van de rechten, is besloten het boek te laten herdrukken. Het boek zal begin juli klaar zijn voor verzending. De prijs is voor HelleMonster abonnees is f38,00 en voor alle anderen f41,00 inclusief verzendkosten.

U kunt nu reeds bestellen en een exemplaar veilig stellen bij:

Thea/PA3HBP en Gerard/PA3AAE Meijs

Achterweg 18

3248 AA Melissant

tel: 0187-603808

e-mail thea@tomaatnet.nl

Paul/PA3AQL de Keizer

e-mail pa3aql@qsl.net

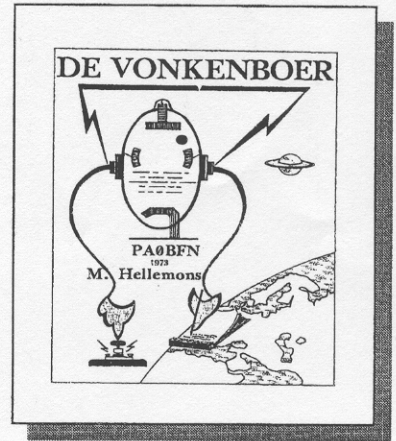
U kunt het betreffende bedrag overmaken op:

postgiro 9002893 t.n.v

T Meijs en of G Meijs

Achterweg 18

3248 AA Melissant

Na ontvangst van het verschuldigde bedrag, zal De Vonkenboer, zo spoedig mogelijk, naar U verzonden worden.

Vanwege een beperkte oplage is het niet mogelijk meer dan twee exemplaren per adres te leveren.

Met vriendelijke groeten,

Fam. Hellemons

VERON

HelleMonster
Modus Morse

*Het enige tijdschrift
dat CW kennis
vermenigvuldigt
door te delen*

Monika, PA3FBF

Paul, PA3AQL

Gerard, PA3AAE

Thea, PA3HBP

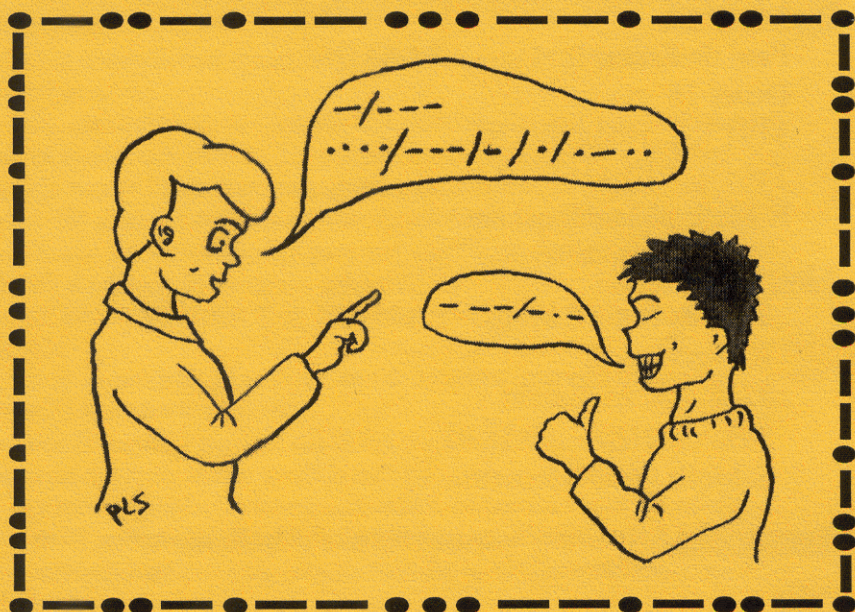
Maroeska

De heruitgave van De Vonkenboer is tot stand gekomen door samenwerking van HelleMonster met de familie Hellemons en de VERON.

HelleMonster

Modus Morse !

Signalen uit de ether

en van

zingende draden

Redactie:

Monika Pouw-Arnold PA3FBF / NL1Ø416
Raadhuislaan 31
3641 EG Mijdrecht
Fax : 0297 – 28.59.47 (24 uur)
E-Mail: Mel.Arnold@inter.NL.net

Cartoons: Maroeska van Veen en PA3ALM/Dick

Webmaster: <http://www.qsl.net/pa3aql>

Paul de Keizer PA3AQL
Distel 16
3191 RC Hoogvliet Rt.
Tel. : 010-4165462
E-Mail: pa3aql@qsl.net

Abonnementen:

Thea & Gerard Meijs PA3HBP & PA3AAE
Achterweg 18
3248 AA Melissant
Tel. : 0187 – 60.38.08
E-Mail: thea@tomaatnet.nl

Homepage: <http://www.qsl.net/pa3aql/hellemonster.htm>

Prijs :

“*HelleMonster*” verschijnt rond de seizoen wisseling,
dus 4 maal per jaar.

Per kalender jaar f 24.-- / Euro 11.--

2001: f 18, -- / Euro 8.15, nr. 1 is gratis!

f 8,40 / Euro 3.80 losse nummers

Overmaken naar giro 900.28.93

t.n.v. T. Meijs-Nijssen e/o
Achterweg 18
3248 AA Melissant

**Overname van artikelen na schriftelijke toestemming van de
auteur**

Wat er allemaal fout kan gaan!

Beste lezer,

Je kunt wel een blad uit gaan geven, maar soms zijn de gevolgen desastreus!

In het lentenummer stond dat er een boek over PCH gratis te verkrijgen was.

Nou, als rechtgeaarde Nederlander staat ons dat wel aan. In de eerste plaats is dat boek over PCH voor ons cw liefhebbers natuurlijk het neusje van de zalm, maar nog gratis ook? Onze ogen krijgen een bepaalde glans en we grijpen naar de telefoon.

Wat een teleurstelling, het gaat met verzenden dertig gulden kosten. Ik heb dit al van drie mensen gehoord.

Zelf ben ik ook in dit boek geïnteresseerd, dus de telefoon gepakt en gebeld.

Kreeg ik een liefvallige dame aan de telefoon, met een echte PCH-stem, U kent dat denk ik wel.

Toen ik kenbaar maakte, dat ik het boek wilde hebben zei ze: "Maar meneer, dat boek is niet gratis hoor".

Ik kon een glimlach niet onderdrukken en vertelde haar vriendelijk, dat ik als redactielid dat al gehoord had en bood mijn verontschuldiging aan, voor de fout die in het lentenummer was geslopen.

Maar was het wel echt een grote fout? Laat mij uitleggen, hoe het heeft plaats kunnen vinden.

Monika/PA3FBF wist van het bestaan van het boek af en heeft dit per e-mail besteld en het werd netjes thuis bezorgd. GEEN rekening erbij. Na een mailtje omtrent de kosten nooit meer iets gehoord, dus was Monika in de veronderstelling, dat het boek inderdaad gratis werd verstrekt aan morse liefhebbers.

Geachte abonnees, die gebeld hebben voor het boek, onze oprechte excuses voor dit ongemak.

Maar problemen komen nooit op zichzelf.

Sinds wij e-mail hebben aangeschaft vanwege de uitgave van het Hellemonster, zijn Thea en ik altijd erg nieuwsgierig, of er nog berichten voor ons zijn.

Dus als 's-morgens het ontbijt voorbij is en we aan een bak koffie zitten, gaat Thea kijken, of er nog mail voor ons is. Dat gaat altijd prima, tot vrijdag ochtend. Het noodlot sloeg toe, er kwam geen e-mail binnen, sterker nog, er ging van alles fout op het scherm.

Nou ben ik met mijn 61 jaar een echte digibeet en weet absoluut niets af van een pc. Maar ik constateerde wel, dat de harde schijf niet draaide.

Het ding eruit gesloopt, een paar slingers gegeven vanuit de pols, zoals je dat vroeger ook wel deed met een zakhorloge, dat niet wilde starten en met de achterkant van een schroevendraaier een paar tikken op de behuizing gegeven.

Alles weer gemonteerd en hij liep wel weer, maar echt zin had hij er toch niet in. Er bleken bij scannen ook nogal wat gebieden te zijn, die beschadigd waren, zei de computer.

Wat een knap ding toch eigenlijk zo'n pc. Kan bij zichzelf een diagnose stellen, net een mens.

Nou moet U weten, dat ik die dingen toch al nooit vertrouw, dus deze crashdown is niet erg bevorderlijk voor mijn toekomstige vertrouwen in die dingen.

De paniek sloeg dus goed toe bij mij, geen verbinding met de buiten wereld en misschien waren er wel veel abonnees, die kopij aan ons wilden sturen of waren er nieuwe aanmelders voor ons mooie blad.

Met de harde schijf naar de pc dokter en alles uitgelegd. Ja hoor constateerde hij, met die verschijnselen is Uw harde schijf overleden. Die vent lijkt wel een pc, dat hij zomaar die diagnose kon stellen.

Snel hebben we een nieuwe schijf gekocht en thuis alles weer in elkaar gezet. Daarna is Thea een uur of zes bezig geweest, om alle programma's weer op de nieuwe schijf te zetten.

Ik heb natuurlijk stiekem over haar schouder mee zitten kijken, hoe zij dit allemaal doet.

Duizelig werd ik ervan; ik zie haar met de muis overal heen schieten, een pijltje vliegt over het scherm en dan zie ik weer allemaal gekleurde balken van links naar rechts gaan.

Meestal zit ze dan in zichzelf te mompelen en dan denk ik, dat ze iets aan mij probeert uit te leggen, maar dat is niet zo. Computer freaken schijnen dat altijd te doen.

Allerlei kreten zie en hoor ik dan, zoals batch file, virusscan en weet ik wat al niet meer.

Jullie abonnees mogen hopen, dat Thea nog een lang leven voor zich heeft, want als zij door de goden geroepen zou worden, of als ze op een keer een Chippendale-boy tegenkomt en mij inruilt, dan is de ellende niet te overzien, want dan stort hier de hulpredactie echt in.

Daarom slijm ik natuurlijk een beetje bij haar, maak vaak s'ochtends het ontbijt klaar, schil de aardappels voor haar en vertel haar altijd, hoe goed ze is in alles wat zij doet.

Ik zie haar dan vaak een beetje wantrouwig naar mij kijken, om te zien of ik meen wat ik zeg, maar wat dat betreft kan ik, als ik dat wil, een zeer ernstig gezicht trekken.

Om het gevaar enigszins te beperken, heb ik bij de computerzaak een tweede hands pc besteld, die hetzelfde kan, als deze, die nu op mijn kleine bureau staat.

Mocht deze dus weer in elkaar storten, dan plug ik gewoon de andere computer aan, in de hoop, dat ik dan de kabels niet in de verkeerde in of uitgang steek, want ik weet niet, wat er dan gebeurt.

Dus mijn volgende stap is, alle kabels en ingangen waar zij zitten nummeren, dan kan het nooit fout gaan.

Wees gerust, alles draait weer en er wordt nu al weer hard gewerkt aan het zomernummer.

Neemt U mij mijn sombere gedachten niet kwalijk, want ik ben een echte cw-man, dat begrijp ik tenminste.

Ik wens U weer veel plezier met ons blad en luister uit naar U op 3551kHz, of als de QRM te erg is wijk ik uit naar 3555kHz.

Vy 73/Gerard

Jeanetje

De 15^e januari vertrokken ze van Curaçao en precies twee maanden later zouden ze voor het eerst weer land zien. De Route was dwars over de Zuid Atlantische Oceaan uitgestippeld, boog om Kaapstad heen en schoot het gebied van de Zuidelijke IJszee in, de richting van de pool uit.

Daar, in die immens grote ijskast zwierf een walvisvaarder rond en wachtte op bunkerolie die de tanker kwam brengen. Propvol olie, propvol proviand, propvol mannen met slechts 1 vrouw aan boord zakte de tanker af langs de Zuid-Amerikaanse kust. Bij Natal liet hij de onzichtbare nabijheid van het land los en koerste de eentonigheid in.....

Van andere tankerbemanningen hadden we vernomen dat zo'n Zuidpoolreis iets geestdodends moest zijn. Door het maandenlange gebrek aan afwisseling zou die trip je zenuwen uitrafelen.

Over die geestelijke stoornissen die daarbij opgelopen werden, deden vreemde verhalen de ronde. Kapiteins zouden, bij wijze van variatie, een halve dag achterstevoren gevaren hebben en stuurliu speelde Bijenkorfje in de kaartenkamer. Wij hadden echter reden tot meer optimisme. Ten eerste was daar het dartspel en ten tweede was daar Jeanetje. Het dartspel, zo vol begrip door de rederij meegegeven, was na twee weken uitgediend. Toen het zover was gekomen dat de salon er uit zag als een Indianen reservaat en de pijltjes links en rechts in de lambrisering staken, werd het door de ouwe uitgepikt. Jeanetje bleef als afwisseling de hele reis bestaan en dikwijls hebben we het nog over haar.

Officieel stond ze op de monsterrol als stewardess. Officieus was het een leuke brunette zo rond de 25, die een groot dagblad vertegenwoordigde en first class ijselijke kopij uit de zuidpool verwachtte te slepen. Haar motto was: "Verdeel en heers" en dat ging haar wonderwel af. Zo zou ze nooit de ontactischheid begaan twee maal achtereen van dezelfde galant een sigaret te accepteren. Ze was genegen voor iedereen een overhemd te strijken of vrouwelijk advies te geven bij het uitzoeken van een radiosurprise. Kortom, we liepen allemaal met haar weg. In stilte namen wij ons voor, bij binnenkomst ons ontslag te

vragen en met aanbieding van al onze leugenachtige capaciteiten naar een reporters baantje bij haar blad te solliciteren.

Speciaal wij in de radiohut gedenken haar met gemengde gevoelens van weemoed en dankbaarheid. Dat komt zo.

Tussen Pernambuco en Kaapstad gebeurde het, dat er een misselijk makend luchtje en miniatuur bliksemschichtjes uit onze motorgenerator kwamen. We wisten toen zeker, dat we voor het verdere verloop van de reis, van Holland, Kaapstad, de walvisvaarder, kortom van alles wat meer dan 200 mijl van ons verwijderd was, verstoken zouden zijn. Een doorgebrand anker, het ellendigste wat ons nu juist deze reis kon treffen. We waren nu aangewezen op ons zwakke noodzendertje en ons even zwakke telefonie zendertje.

Hulpeloos knarste ons noodzendertje uren achtereen in de ether. Er kwam geen antwoord. Zelf niet van de "Biensure", een Franse tanker die in onze buurt moest zitten en die ongeveer dezelfde reis maakte als wij. Van die Fransman moest en zou de redding komen, want op dat verlaten stuk zee hadden we geen andere schepen te verwachten. Onze hoop daalde even hard als onze telegrammen zich ophoopten.

Het kon niet anders, of die beroerde Fransos hoorde ons roepen, maar hij was natuurlijk te lamlendig om antwoord te geven, bang iets te moeten doen. Zeker eentje van het slag "ik-werk-niet-voor-een-kerel", dachten wij nijdig.

Wij probeerden listig zijn nationale trots te vleien en seinden in ons beste schoolfrans een paar zielsbrekende zinnen aan zijn adres. Geen nationale trots en geen antwoord. In gedachten zagen wij een Montmartre type met een geraffineerd Parijs glimlachje vol leedvermaak grinniken over ons Frans en onze ellende.

Uit ergernis schopten wij onze tenen zeer tegen de kapotte generator en dachten daarbij aan Franse schenen. Onze nette opvoeding hield op te bestaan we waren nooit gedachte vloeken aan het opzeggen toen we de stem van Jeanetje achter ons hoorden. "Die moet je nu eens duidelijk op dicteersnelheid herhalen, boy." Rood van verdriet en schaamte excuseerden wij ons.

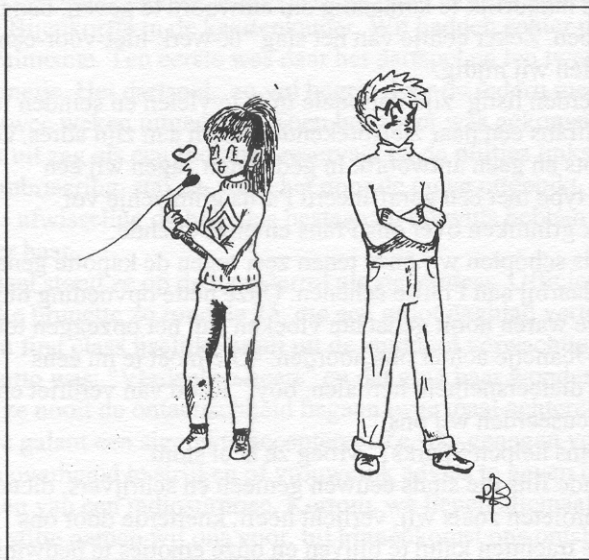
"Kan ik soms helpen Sparks?" vroeg ze heel stom.

De beroemde flits die sinds eeuwen genieën en schrijvers, dictators en gewone proleten zoals wij, verlicht heeft, knetterde door ons brein..... We trachtten kalm te blijven en onze emoties te bedwingen. "Jeanetje", zeiden we, "Jeanetje meid haal die stofdoek eens over die

stoel en ga eens rustig naar die goeie ouwe Sparks luisteren." We gaven haar een sigaret en instructies en wisten toen zeker dat we met de Biensure in contact zouden komen.

Weer gingen de trouwe morsetekens van de noodzender de lucht in met het verzoek aan alle schepen in de buurt, om in de telefonieband te luisteren. Jeanetje stond losjes tegen de seintafel geleund, met de microfoon tussen haar gelakte nageltjes. Het experiment kon beginnen.

"Hallo all ships here Dutch tanker NN calling having trouble with my radioset. Ships with telephony please answer 137", zong haar lief sopraantje. We sloten onze ogen en dachten diep na. Als wij nu die Franse werkschuwe marconist eens waren? Wat zouden wij doen als we zoiets tussen Kaapstad en Natel hoorden? Ons zou een rode gloed in het hoofd schieten en een lang verloren gewaande ridderlijkheid bespringen, wij zouden deze emancipatie en boogie woogie eeuw ten spijt edelman willen zijn. Wij zouden denken aan een vrouwelijke telegrafist, zoals die bij de Scandinaviër varen, eentje die met panne aan haar radio spulletjes rondzwalkte en wij zouden bijna een toeval krijgen in de haast onze zender af te stemmen.

16^e Morse Meeting 26 april 2001 te Valkenburg

Vorig jaar , tijdens de meeting in Rotterdam, werd besloten, om in 2001 de meeting te houden op het vliegveld Valkenburg, daar er een grote kans bestond, dat het vliegveld in de nabije toekomst gesloten zou worden.

Weken, ja zelfs maanden werd er door Pieter/PA3BWA, Hans/PA0JLS en de crew van HelleMonster gewerkt aan de voorbereiding van deze meeting.

Denk maar eens aan de juiste mensen vinden op het vliegveld, om toegang voor een bezoek te verkrijgen, ideeën uit te werken voor een leuk programma die dag, met de computer dia's maken om zo een leuke start van de dag te maken, de aanmelders te loggen en de financiële kant in kaart te brengen etc etc.

Maar langzamerhand kwam er toch lijn in de voorbereidingen en naderde de dag van 26 april.

Thea en ik zijn op 25 april met ons kleine caravannetje naar een camping in Noordwijk gegaan, daar ik vreesde in de files terecht te zullen komen en daardoor niet op tijd in de Valkenhorst aanwezig te kunnen zijn, om de mensen te begroeten.

Toen op de camping alles was geregeld, zijn wij gaan kijken, waar precies Valkenhorst lag, zodat we de volgende dag zonder problemen daar naar toe konden rijden.

Hierna nog even een bezoek aan firma Schaart gebracht, waar we met de bekende koffie door Hans/JLS en andere medewerkers werden ontvangen en ook Hans Schaart kwam later nog even bijkletsen.

's Nachts liggend in de caravan hoorde ik een aantal plensbuien overtrekken en ik vreesde het ergste voor de volgende dag.

De wekker gezet op 07.30 uur, daar wij anders zeer zeker door zouden blijven snurken en dat kun je niet maken vind ik.

Om 08.45 uur kwamen Thea en ik aan in de Valkenhorst, waar we Hans/JLS al aantreffen, bezig met het installeren van de laptop en de grote projector, om de dia's te vertonen, die door Pieter/BWA op de computer gemaakt waren voor die dag.

De koffie, thee en cake stonden al netjes klaar voor ons en langzamerhand kwamen de gasten binnen, waar ik ze kon begroeten en naar de koffietafel kon verwijzen.

Monica/FBF had voor een leuke en professionele folder gezorgd, zodat ik die aan de mensen kon uitdelen.

Helaas kon niet iedereen op tijd aankomen, door verkeersproblemen, zodat we om 10.15 uur wel moesten beginnen, daar er een strak tijdschema bestond, omdat er voor de rondleiding op het vliegveld mensen gereed stonden om ons te begeleiden.

De presentatie begon met de welkomst dia's en Pieter heette iedereen van harte welkom bij deze 16e morse meeting.

Hij stond ook stil, bij de volgende meeting van 2002 en stelde een aantal locaties voor, zoals:

Café in Maassluis, zoals reeds jaren geleden eens gebeurd is; Museum Radio Holland in Rotterdam; Het weerstation van Jan Versteegt in Groningen, maar dit is voor veel mensen te ver weg, het moet allemaal

een beetje centraal in Nederland liggen; Het oude lichtschip Noordhinder in Hellevoetsluis, maar daar kun je geen dag mee vullen; Corver museum in Budel, maar daar kun je niet naar toe met een groep van 57

mensen; of het museum schip de Mercur in Scheveningen. Het café en de Mercur lijken de meeste voorkeur te hebben, dus we houden U op de hoogte.

Pieter vergeleek de afgelopen meetings met de Griekse estafette loop, waarbij elke loper een stuk aflegt en dan het stokje doorgeeft aan de volgende loper. Het stokje moest wel voldoen, aan de Griekse wiskundige maten en dat is dan ook letterlijk zo gemaakt, door ir de Does. Ook het standaardje daarvoor was volgens die maten vervaardigd door hem.

Pieter memoreerde zijn voorgangers en die waren: Rinus /PA0BFN, Dick/PA3ALM, Coen en daarna Pieter/PA3BWA.

Hij vond het tijd worden, om het stokje door te geven aan een volgende persoon en tegelijk de organisatie over te dragen aan de crew van HelleMonster, zodat de naam, die het al die 16 keer heeft gedragen, n.l. Morsum Magnificat Meeting, hierbij kwam te vervallen en Paul/PA3AQL kreeg het vertrouwen om in de toekomst door te gaan met het voortzetten van de HelleMonster meetings.

Hierna nam Hans het woord en dankte Pieter voor zijn inzet in de afgelopen jaren.

We kregen toen een uiteenzetting van de taken van de Marine Luchtmacht Dienst, gebracht door de zeer ervaren mevrouw majoor Yvonne van Leeuwen, die alles op duidelijke wijze voor iedereen begrijpelijk kon maken. Daarna volgde een film, over hetgeen zij had verteld en iedereen was zeer onder de indruk, van wat we te zien hadden gekregen.

Tijdens dit geheel, kwamen er nog wat laatkomers, die ik opgevangen heb en ze fluisterend doorverwees naar de thee, koffie en cake en ze opmerkzaam maakte over de folders, die ze bij Monica konden verkrijgen, na de film.

Zoals al gezegd, was het tijdschema strak, daar er mensen op ons stonden te wachten, die ons rond zouden leiden, zodat we vriendelijk

werden verzocht in drie busjes te stappen, die al klaar stonden en werden we vervoerd naar het vliegveld zelf, dat ongeveer twee kilometer verder lag.

De groep van 57 mensen was te groot, om ze allemaal tegelijk naar elk punt mee te nemen, zodat ze werd opgesplitst in drie groepjes. We mochten foto's nemen, wat niet vaak voorkomt en gingen zelfs in een Orion vliegtuig.

nam op verzoek even plaats in de pilootenstoel, maar dorst nergens aan te komen, daar ze bang was, dat ze door een schakelaar om te zetten het landingsgestel in zou laten klappen, hetgeen een beetje slordig zou staan en een buiklanding tot gevolg zou hebben.

Ook bij de brandweer van het vliegveld kregen we tekst en uitleg over de gang van zaken daar en waren zeer onder de indruk van de materialen, die ze daar tot hun beschikking hebben om een brand te blussen en de mensen uit het verongelukte vliegtuig te halen.

Daar werden we rondgeleid en kregen uitstekende technische uitleg, van al de apparatuur, die zich aan boord bevond.

Ook in de cockpit mochten we kijken en natuurlijk kon Pieter de verleiding niet weerstaan, om even terug te zakken in de voor hem zo bekende stoel, als oud jachtvlieger. Ook Thea

Zo langzamerhand begon bij iedereen toch de maag een beetje te knorren en werden we netjes afgezet bij de kantine, waar ons een uitgebreide en heerlijke rijsttafel wachtte.

We hebben er heerlijk van gesmuld en tijdens de maaltijd werden er vele gesprekken

gevoerd, door iedereen, die elkaar wel eens gezien had, of via de sleutel had gewerkt.

Daarna het vuile eetgerei in de rekken gezet en gingen we weer naar de Valkenhorst, voor de laatste etappe.

Thea heeft daar de XYL awards uitgereikt en wel aan:

Jeane, 81 jaar oud, xyl van Jan/PA3CJS, Rietje van Es, xyl van Ome Bas/PA0RTW, Jo Roessink, xyl van Jan/PA0NF.

Een speciaal old man award werd uitgereikt aan Piet Pouw, OM van Monica/PA3FBF, voor zijn niet aflatende hulp aan Monica.

Hierna nam Hans/JLS het woord en werd door de crew van HelleMonster aan Pieter/PA3BWA het

eredoctoraat van HelleMonster uitgereikt, voor zijn niet aflatende, voortreffelijke en altijd zeer bescheiden manier van optreden, tijdens het organiseren van de vorige meetings. Dit award is enig in zijn soort en zal ook nooit meer uitgereikt worden.

Pieter was hier een beetje verlegen onder en zijn bekende uitspraak was dan ook: "Niet ik, maar U allen hier aanwezig, vormen deze hechte groep".

Voor de pijn bestrijding vanwege zijn terugtreden als organisator van de meetings, kreeg hij ook nog een fles OBAT (medicijn), in de vorm van een fles Johnny Walker Black Label.

Dit medicijn werkt direct en bij voldoende inname, krijgt men zelfs last van vergeetachtigheid.

Pieter beloofde ons nog wel, dat als wij hem om raad komen vragen tijdens het organiseren van de volgende meetings, hij ons altijd bij zal blijven staan.

Als laatste dankte Hans iedereen voor zijn of haar komst en nodigde ons allen uit, om nog een drankje aan de bar te nuttigen, wel zodanig, dat tijdens de terugreis het roer recht gehouden kon worden en men de juiste koers richting thuishaven zou blijven volgen.

Tijdens dit laatste deel van de dag werden onder het genot van een drankje nog vele gesprekken gevoerd en maakten een heleboel deelnemers kennis met andere mensen, die ze ooit wel eens gehoord of gezien hadden. Een zeer gemoedelijke sfeer, waar iedereen van genoot.

Twee mensen meldden zich nog aan als abonnee van ons blad, twee anderen kochten de boekjes om eens kennis te nemen van de inhoud en zouden nog iets van zich laten horen en ook Monica kon sommige mensen gelukkig maken met een cw-cd.

Pieter werd verblijd

met het boek Vonkenboer, aan hem geschonken door Ome Bas. Langzamerhand ging iedereen weer naar huis en dankte ons voor de zeer geslaagde dag op Valkenburg en werd het weer stil in de Valkenhorst.

Hoe goed een crew ook zijn best doet, om een bijeenkomst als deze voor te bereiden, toch gaan er altijd wel wat dingetjes verkeerd. Hiervoor bieden wij U onze oprechte excuses aan en hopen dat die in een volgende meeting voorkomen kunnen worden.

Thea en ik kunnen alleen met oprechte gevoelens onze dank uitbrengen aan de commandant en medewerkers van het Vliegveld Valkenburg, voor hun gastvrijheid en geweldige medewerking, om deze dag voor ons allen onvergetelijk te maken.

We zijn toen maar weer naar de caravan gegaan en zijn rustig de dag daarop terug gegaan naar Melissant.

Hier bleek, dat veel mensen hun dank hadden betuigd, via de telefoon, e-mailtje en zelfs met een prentbriefkaart voor de naar hun menig zeer geslaagde en gezellige dag.

Weest U allen ervan overtuigd, dat de crew van HelleMonster het bijzonder waardeert, dat U bij ons was en wij spreken de hoop uit, U

allen volgend jaar weer in goede gezondheid te mogen treffen op de volgende meeting.

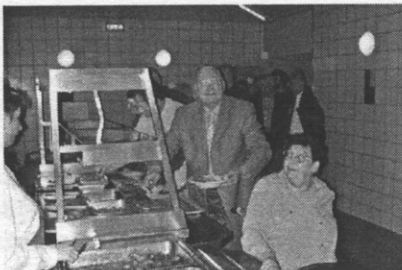
Vanuit mijn kleine huisje neem ik weer afscheid van U en luister naar 3551 voor de nog steeds magische punten en strepen, die tezamen de mooiste taal van de wereld vormen.

73 Gerard/PA3AAE

N.B. Redactie:

Wat ik heb onthouden: bij haar toelichting zei de majoor dat bij alarm de kreet "broken arrow" een ongeluk met radioactiviteit betreft. Men heeft brandweertechisch de cirkelvormige zones A, B en C. "A" is het vliegveld, "B" circa geheel Valkenburg, en C de rest de wereld. Bij een ongeluk in zone "C" = een Nederlands legervliegtuig b.v. in Timboektoe neergestort - treft de leger-brandweer Valkenburg meteen alle noodzakelijke actie en "neemt daarna een afwachende houding aan". Voor het geval namelijk dat men in Timboktoe gewent is inzake assistentie!

Nog een paar impressies van deze gedenkwaardige dag:

HF besmetting

Al mijn hele leven, heeft alles wat met elektronica te maken heeft, al een grote aantrekkingskracht op mij. Op mijn 13^e ging ik met mijn pa op bezoek bij een kennis. Deze kennis had zijn hele zolder met allerlei elektronica vol staan en was, tot mijn grote verbazing, in QSO met een bevriend amateur. Ik dacht dat deze praktijken illegaal waren, maar hij vertelde dat hij gelicenseerd zendamateur was met de roepnaam PE1AFS. Deze om, Bert genaamd, liet mij alles van de hobby zien en ik was stomverbaasd wat er allemaal mogelijk was.

Op mijn 15^e kwam ik in aanraking met iemand die illegaal op 3 meter uitzond en dit was toen een prachtige uitdaging voor mij. Uitzenden en vooral zelf de zenders bouwen en kijken hoe ver ik kon komen was 4 jaar lang eigenlijk de enige hobby die ik heb beoefend. Ik heb in die tijd met 10 watt heel Nederland gewerkt. Ik zat destijds op de M.T.S. en heb mijn elektrotechniek diploma behaald. Alles wat ik daar leerde, paste ik toe in de praktijk.

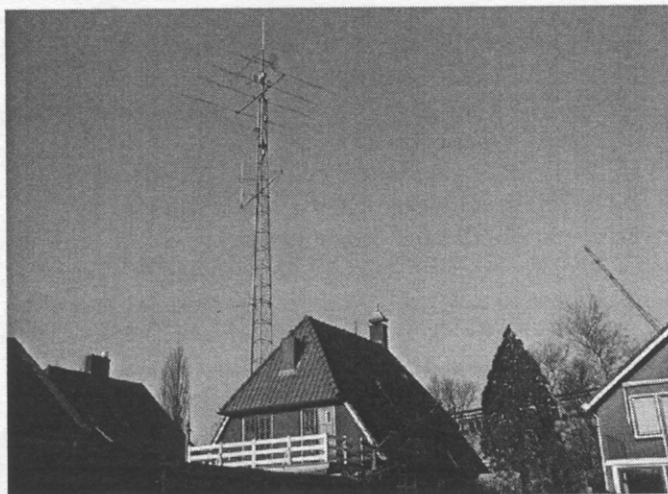
Op mijn 19e sloeg het noodlot toe. Door een duik in ondiep water heb ik mijn 5e nekwerfel gebroken. Van de één op de andere dag was ik mijn onafhankelijkheid kwijt en moest door iedereen geholpen worden. De nacht na het ongeval was ik al druk met mijn toekomst bezig. Ik wilde perse mijn machtiging halen en een postorder bedrijfje in elektronica componenten beginnen, als dit natuurlijk allemaal mogelijk was. Onze kennis PE1AFS verzekerde mij dat de machtiging geen probleem op mocht leveren en dat aan de bediening van de zenders wel iets gedaan kon worden.

In het revalidatie centrum de Hoogstraat te Leersum heb ik 13 maanden gerevalideerd. Ik heb in het revalidatie centrum een mondeling C examen afgelegd. Dit examen werd afgenomen door Philip Huis/PA0AD en een RCD beambte. Ik slaagde met vlag en wimpel.

Intussen was er thuis een mooie aanbouw met een oppervlakte van 32 vierkante meter gebouwd. Mijn vader en moeder zijn in de verbouwde garage gaan wonen en mijn zus, man en kinderen zijn bij mij komen wonen. Tot op de dag van vandaag gaat dit leven in commune, erg goed. We kunnen het met zijn allen erg goed vinden.

Na mijn thuiskomst hebben mijn vrienden een groundplane en een

10 elements parabeam voor 2M in mijn op het dak staande pylonenmast gehangen. Dit was toch nog niet zo'n geweldige setup. Ik wilde natuurlijk een zo hoog mogelijke antenne mast naast ons huis neerzetten. Ik heb een vrijstaande, 24 meter hoge constructie mast, met hulp van vrienden, geplaatst.

Twee meter was leuk, maar mijn droom was toch om ook op HF uit te kunnen komen. Dit zag ik eigenlijk niet zitten omdat ik door mijn handicap geen pen vast kan houden, dus naar mijn mening ook geen CW kon leren. Een bevriend amateur, Jan PA3EGH uit Wijk bij Duurstede, vertelde mij dat hij bij een bijzonder geschikte amateur, zijn CW lessen had gevolgd. Jan zou contact met hem opnemen. Het was Wim PA3BRP uit Hardinxveld Giessendam, ik denk bij bijna alle zendamateurs bekend. Wim belde mij op om te inventariseren wat de problemen en mogelijkheden waren en om een afspraak te maken. Wim kwam en had zijn Junker seinsleutel met piepkastje meegenomen. "Sein eens een S.O.S.", zei Wim. Ik seinen en zowaar er kwam een S.O.S. uit het piepkastje rollen. Ik sein niet met mijn vingertoppen, maar met mijn hele arm, vanuit de schouder. "Prima", zei Wim "jij leert morsetele-grafie daar zorg ik voor!" Dit was in 1985.

We hebben elke middag op 2 meter op 144.775MHz contact met

elkaar gehad. Wim begon met de 'E' de 'I' en de 'O' in een groepje van 5, waarna hij de microfoon losliet en ik de geseinde tekens moest opnoemen. Na een tijdje ging het met stukken van zinnen op dezelfde manier. We hadden er alle twee veel lol in. Na 5 maanden was de tijd rijp om een aangepast examen af te leggen. Dit was in 1986.

Wim was samen met zijn eega, Adrie PA3CFU, al vroeg in de middag paraat. Ik was zenuwachtiger dan voor mijn MTS examen. Toen kwamen de beide examinatoren binnen, ook met de beide eega's. Eén van de examinatoren was Flip Huis/PA0AD, wat natuurlijk een grote verassing was. Ik moest eerst een stukje seinen en dat ging prima. Toen moest ik nemen, maar de RCD man kreeg zijn bandrecorder niet aan de gang, waarop Flip zei: "Pak de sleutel maar, je bent toch marconist geweest!" De goede man begon te seinen en ik bakte er helemaal niets van. Wat een beroert schrift, plakken en hakkelen, ongelooflijk. Flip zei: "Hou maar snel op, Martin seint beter dan jij." De hele groep moest hard lachen, waarna het ijs gebroken was. We zijn toen met zijn allen aan het gebak gegaan om het te vieren.

Ik heb sindsdien hele leuke verbindingen op HF gemaakt, voornamelijk in phone. Soms was ik ook met de sleutel te horen, maar het seinen met de hele arm was erg vermoeiend. Met Wim en Adrie heb ik nog altijd een erg goed contact. Ongelooflijk dat er mensen zijn die je zo kunnen helpen en steunen, ik ben ze er nog altijd erg dankbaar voor. Nu in 2001 ben ik de morse telegrafie weer op gaan pakken. Ik ben met random tekst begonnen op 10WPM. Na 3 weken zat ik op een snelheid van 20WPM tekst. Ik seinde alleen met de PC vanwege de moeheids verschijnselen van mijn arm. Toch heb ik 2 weken geleden een oude TenTec paddle (enkelvoudig) aan de set gehangen. Het is niet zo'n beste paddle, want ik kan er weinig op instellen. Toch hoop ik met veel oefenen, dit ook onder de knie te krijgen.

Wat ik nu zo erg vind is, dat er onder druk van een stel C amateurs die de moeite niet willen nemen om CW te leren, de eisen voor de A machtiging naar beneden toe bijgesteld worden.

Als je een serieus en gemotiveerd zendamateur bent, is het helemaal geen probleem om morse telegrafie te leren. Amateurs die de A machtiging op een presenteer blaadje aangereikt willen krijgen, zijn voor mij geen serieuze amateurs. Het is gewoon mooi om CW

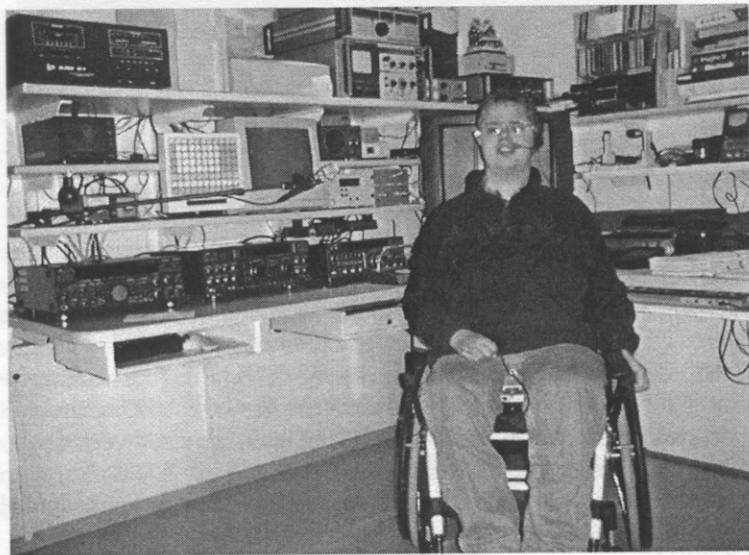

mchtig te zijn. Het is een ambacht dat niet veel mensen machtig zijn. Ik zeg altijd: de grootste schreeuwers kunnen in een microfoon roepen, maar geen SEINSLEUTEL bedienen! Daarom moeten we, als serieuze amateurs, CW in ere houden en blijven beoefenen.

Tot slot kan ik zeggen dat door de interesse in elektronica en de zendhobby, ik een hele grote voorsprong heb op mijn lotgenoten. Ik heb vrienden over de hele wereld. En natuurlijk heb ik ook vrienden in mijn naaste omgeving, die mij met mijn plannen en bouwprojecten helpen. Deze vrienden heb ik ook allemaal zo ver zien te krijgen, dat ze de A machtiging hebben gehaald. En zo zijn we altijd druk met het postorder bedrijf in Elektronica componenten, DX SSB, CW, ATV, en met de zendvrienden.

We hebben een prachtige hobby. Laten wij hier trots op zijn en met ere de microfoon en sleutel bedienen.

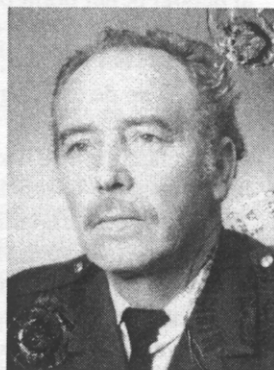
Martin van der Donk/PA9DX

Uit: "Wie is wie in Telegrafie" (WIWIT)

"Rinus" PAØBFN

Holleweg 187
4623 XD BERGEN OP ZOOM

Omdat ik het in de burgermaatschappij niet zo goed kon vinden, besloot ik beroepsmilitair te worden. In een wervingsadvertentie stonden een aantal beroepsrichtingen waaruit je kon kiezen en Radiotelegrafist stond er ook bij. Dat leek me een mooi woord!

Ik kende de militaire dienst al, want ik had mijn dienstplicht bij de marine vervuld. Radiotelegrafist bleek een gelukkige keuze te zijn....of misschien toch niet?

Ik ben er helemaal aan verslingerd geraakt en kan het uren achtereen volhouden. Maar militaire morse bestond uit het op de schrijfmachine nemen van duizenden codegroepen of het verzenden van honderden overplaatsingsberichten, waarin alleen de naam van de overgeplaatste verschilde.

Gelukkig ging de Luchtmacht in de jaren 60 definitief over op telex, wat mij deed omzien naar een andere mogelijkheid om morse te bedrijven. Dat was alleen nog mogelijk bij de amateurs en in 1966 maakte ik het reisje naar de Kortenaerkade 12 in Den Haag.

In het begin heb ik me nog wel eens aan telefonie (AM) bezondigd, maar ieder mens heeft wel een zwarte bladzijde in zijn levensboek. Ook maakte ik het aanvankelijk te gek! Iedere vrije minuut zat ik achter mijn apparaatjes en de XYL begon te mopperen. Ze is nog niet helemaal tevreden, maar ze heeft zich mee verzoend. Per slot van rekening weet ze nu, waar ik zit en dat was vroeger wel eens anders.

Ik heb zowat alle onderdelen van de Luchtmacht in Nederland gehad en twee in Duitsland (DA2WH), want ik zeg nog wel eens iets te veel,

al bedoel ik het nooit boosaardig. Het wordt me wel eens kwalijk genomen; vandaar die vele onderdelen!

Ik heb zó veel geseind, dat ik plusminus 1974 een soort 'glazen arm' opliep. Van de ene dag op de andere kreeg ik er geen letter meer uitgeperst. Ik ben toen noodgedwongen overgegaan op de elbug en de vibro, maar nu, 1983, komt mijn oude gevoel voor ritme weer een beetje terug en ik schakel weer toenemend over op de handsleutel, want dat is toch eigenlijk het enige echte.

Ik heb een verzameling seinsleutels, een paar mooie en ook veel rommel, maar er komen weinig nieuwe aanwinsten meer.

Ik ben wettelijk aansprakelijk voor "De Vonkenboer", die met gemengde gevoelens wordt beoordeeld en sinds kort ben ik weer bezig met "Morsum Magnificat" en dit register. Ik ben benieuwd, wat dat moet worden. Ik ben nu gepensioneerd en zie een zee van tijd in het verschiet.

God bless me...ik zal het nodig hebben.

Marinus Hellemons (SK)
geboren 26 september 1928
te Steenberg

QRI

QUS?

Een luimige beschouwing van de Q-code, van de zwartkijker PAØBFN

Het van ouds zeer bekende instituut van de Q-code begint op haar grondvesten te wankelen. Het zo zorgvuldig door vorige generaties aaneengereggen snoer van slechts schijnbaar betekenisloze 3-lettergroepen – de codes, waarvan de beroepstelegrafisten hele series achteloos uit hun uniformmouw schudden en waar de openbare diensten van de hele wereld een dankbaar gebruik van maakten – is bezig aan belang in te boeten.

Een ontwikkeling, die te voorzien was....

Zelfs de meest vurige morse-aanbidder zal niet kunnen ontkennen, dat deze vinding op haar retour is, na vele jaren trouwe dienst aan de mensheid en dat ze wordt meegesleurd door de onvermijdelijke val van die andere vinding van de bekende kunstschilder en beeldhouwer. Want de Q-code was en is alleenlijk en selectief gebonden aan die andere code: de Morse-code!

Natuurlijk weet ik, dat sommige Q-codes bij telex, TOR en aanverwante druktechnieken als een restant van het beroepsjargon nog een kwijnend bestaan leiden; ja zelfs microfoonknopvirtuozen willen in de gesproken radiocommunicatie nog wel eens een Q-boertje laten, maar het gerichte, doeltreffende gebruik is toch voorbehouden aan de morsetelegrafie.

Waarom de naam Q-code?

Omdat alle groepen beginnen met de letter Q!

Kom, daar bent U even stil van, niet waar?

Maar waarom dan de Q?

Vanzelfsprekend om zo min mogelijk verwarring te stichten met andere bestaande woorden van drie letters en die kans is bij de Q in de meeste talen nu eenmaal erg gering.

Dat hebben de militaire jongens geweten, die in hun drang om zich afwijkend te gedragen, de Z-code in het leven riepen. Het aantal mogelijkheden om hier grappen en grollen mee uit te halen is legio en toen een verontwaardigde tegenpost me vroeger eens opbelde, omdat ik ZAK geseind had, gaf hij te kennen, dat hij zijn Z-code niet beheerste. ZAK is ongeveer hetzelfde als QRN.

De Q dus!

Het verlies van een kostbaar geschenk, gekregen van de
beroepstelegrafisten.

Het verlies van weer zo'n geheimzinnige sluier, die morse altijd haar
aparte sfeer gaf.

Een sfeer, die we maar niet kunnen vergeten...

30

73 Rinus

(concinamus descrepantes)

(overgenomen uit MM nr. 14, zomer 1986)

Aperij

**Marconistje, ga je varen
Op de hollebolle zee?
Breng dan voor me, van daarginder
Als het kan, een aapje mee**

**Aapjes vind ik leuke dieren
Want ze doen zo eigenwijs
Mag ik op een beestje reeknen
Bij je thuiskomst van de reis?**

**Meisje! aapjes zijn wel grappig
Maar hoe kom je op 't idee
Om een baviaan te houden
En...wat moet je daar dan mee.....?**

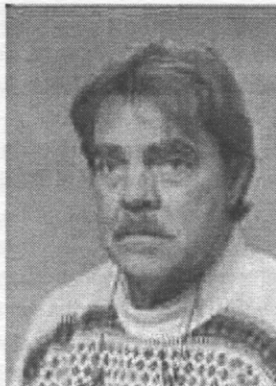
**Is mijn voorstel niet de moeite
Van een overweging waard
Dat je over 14 dagen
Mij als troetelaar aanvaardt???**

Frank

(Uit: PDRH Juni 1954)

KETELBINKIE

(vervolg)

Het laatste dat je kunt gebruiken, als aankomend ruige zeebonk van de grote vaart, is wel de liefde.

In die tijd ging ik met mijn neven, waarvan er een al voer bij de Holland Amerikalijn als elec, en een aantal vrienden, vaak naar het AMVJ in Rotterdam.

Het was er gezellig en we konden daar samen met een aantal meisjes, die we daarvan kenden, leuk praten en als je daar zin in had, ook een dansje maken.

Nou ben ik niet zo'n dansfiguur, want ik geloof, dat ik toen al last had van zeemansbenen, met van die naar buitenslaande knieën

Dus hield ik het maar bij praten.

Op een keer namen de meisjes een nicht van hen mee naar de AMVJ, die van het eiland Goeree-Overflakkee kwam.

Ze was rustig, donker van haar en niet zo opgedoft als de Rotterdamse dames en daar had je het gedonder al in de glazen. Mijn hart begon zich heel raar te gedragen, met van die tikken als een slecht afgestelde motor.

Laat ik dat meisje maar Klara noemen, dat lijkt me wel een echte Flakkeese naam.

Maar ik ben niet zo gezegend als mijn neef de elec., met zijn grote postuur, donkere haar en van die glimmende ogen, dus ging Klara er die avond met hem vandoor.

Maar in die tijd was mijn neef nog niet zo serieus, elke reis aanboord van de Statendam fladderden vele mooie dames om hem heen, dus zo verging het Klara ook.

Toen ze na enkele weken weer met haar nichten bij het AMVJ stond en wij naar binnen gingen, werd ze tegen gehouden, want je moest wel lid ervan zijn, anders werd je geweigerd.

Mijn knappe neef liep gewoon door en Klara stond er een beetje verloren bij.

Mijn ridderlijk hart kon dit natuurlijk niet verdragen, (of zag ik nu mijn kans schoon?) en ik vertelde de controleur, dat ze voor het eerst kwam, even wilde kijken wat het voor een tent was en dan misschien lid worden.

We hebben er met z'n allen een gezellige avond van gemaakt en ik stond haar trouw terzijde, in een voor haar grote en onbekende stad als Rotterdam.

Natuurlijk vertelde ik Klara, dat ik radio-officier was, want dat klonk toch wel erg goed vond ikzelf.

Ik beloofde haar in elk geval, dat als ik op zee zat met haar verjaardag, zij een telegram van mij zou krijgen.

Vele bezoeken volgden nog en uiteindelijk werden de gevoelens wederzijds dieper en liep ik natuurlijk als een blind paard in de valkuil van de liefde.

Ik werd ook uitgenodigd om eens kennis te komen maken op het eiland met haar ouders en trof daar twee eenvoudige boerenmensen aan, in een klein huisje, maar waar je je tegelijk heel erg op je gemak voelde.

We zijn die dag het eiland wezen bezichtigen en ook bij de vuurtoren van Ouddorp gestaan.

Ik had me inmiddels ook bij het arbeidsbureau voor zeelieden in Rotterdam in laten schrijven en op een keer, weer op bezoek zijnd op Goeree-Overflakkee, kreeg ik een telefoontje, dat er een schip voor me was en ik moest me in Rotterdam komen melden.

Klara bracht mij op de fiets naar het Havenhoofd van Middelharnis, waar ik de pont naar Hellevoetsluis moest nemen en vandaar het trammetje naar de Rozenstraat in Rotterdam-Zuid.

Want zo ging dat nog in de jaren zestig.

Het afscheid van Klara ga ik jullie niet beschrijven, anders valt mijn beeld van ruige zeeman tegelijk in duigen en kan ik wel stoppen met mijn verhalen.

Ik nam twee dagen later het vliegtuig naar Hamburg, waar iemand mij op stond te wachten, om mij naar het schip te brengen, want voor een vreemdeling is Hamburg toch een uitgebreide stad, met behoorlijk veel havenbekkens.

Nou, daar lag zij dan, mijn eerste schip, de Orbyhus, een oude roestige Zweedse dame, met de brug midscheeps en de kombuis met de messroom op de achterbak, zoals in die tijd veel tankers hadden.

Toch wel een beetje onzeker ging ik de gangway op en meldde mij bij de kapitein, een grote Zweedse vent met van die borstelige wenkbrauwen

Even later kwam ik bij de radiohut, waar de oude marconist al op me zat te wachten, een klein, al op jaren zijnde Engelsman

Hij begroette mij hartelijk en leidde me rond in de radiohut.

Van een manshoge zender lag het bovenpaneel open en staarde het binnenwerk bestaande uit draden grote glimmende zendbuizen en isolatoren mij zeer dreigend aan. (een monster uit de hel)

Er waren wat problemen met de zender vertelde de oude marconist mij en of ik al in staat was dit te verhelpen.

Met een toch wel benepen stem vertelde ik hem, dat ik niet dacht, dit probleem nu al te kunnen verhelpen, daar dit mijn eerste schip was.

Hij heeft toen maar een technische firma gebeld om alles te laten repareren en bood me een biertje aan. Zijn slaaphut had hij al voor mij ontruimd en ik kon dus al mijn spulletjes kwijt.

Later ben ik terug gegaan naar de radiohut, om mij alvast in te werken in de bediening van alle apparatuur, want ik ben graag van tevoren helemaal bekend met alle knoppen en schakelaars, die aan alle zenders en ontvangers zitten, zodat ik later in het heetst van de strijd geen blunders zou maken. De dag daarop had ik gelukkig nog tijd, om wat kleine inkopen te doen, o.a. een kahki lange broek, want ik had inmiddels van de oude gehoord, dat de reis naar Bonny in Nigeria zou gaan.

Wel had ik een korte broek bij me, maar een beetje nette broek kan toch ook geen kwaad.

De verkoper nam de maten van mij op en reikte mij een broek aan. Op mijn vraag of ik hem niet moest uitpakken en passen, leek voor hem een belediging te zijn, want volgens hem zat hij al jaren in het vak en maakte nooit vergissingen. Later zou blijken, dat de Duitse maat niet

helemaal de mijne was, of ik moet in een paar dagen tijd enorm afgevallen zijn, wat ik me niet kan voorstellen.

Toen kwam het grote moment, de volgende dag vroeg verlieten we Hamburg, mijn eerste zeereis was begonnen.

De loods kwam aanboord en de sleepboten maakten vast.

Ik stond dit alles met gemengde gevoelens aan te zien, op de zijvleugel van de brug.

LEGGO FORE en even later LEGGO AFT.

Er voer een trilling door het schip, met de stoomfluit van ons schip en van de sleepboten klonken voor mij onbekende signalen, en langzaam werden we van de kade getrokken.

Ik hoorde de telegraaf rinkelen en het schip begon zelf ook mee te helpen om vaart te maken, voorlopig nog op de juiste koers gehouden door de twee tugs.

Even later gooide de sleepboten de trossen los en voer het schip onder begeleiding van de loods naar open zee.

Als sparks sta je helemaal buiten dit gebeuren en voel je eigenlijk pas goed, wat voor een buitenbeentje je aanboord van een schip bent.

Steeds dichterbij naderden we de monding van de Elbe en spoedig zou de loods van boord gaan en moest ik mijn TR bericht geven.

Ik had in de tussentijd de MG zender en ontvanger al bijstaan en het TR bericht op een papiertje geschreven, zodat ik geen vergissingen zou maken.

Het bericht moest eruit, het zweet in de handen een afgeknepen strot, kennen jullie dat gevoel??

Nou, nog even een shaggie roken, en dan Norddeichradio/DAN aanroepen.

Van dat shaggie ging dat paniek gevoel natuurlijk niet weg en hoe je het ook wendde of keerde, ik moest toch door de zure appel heen bijten, en dan maar zo snel mogelijk.

Je bent tenslotte opgeleid als marconist en men verwachtte, dat je dat ook was.

Dus de eerste morsetekens van mijn hand spetterden door de ether op 500 kc:

DAN DAN DAN DE SKON SKON SKON TR.

SKON DE DAN OK, toen volgden de werkfrequenties van hem en mij en UP.

Nu kwam zeer pijnlijk het gemis aan luisteren in de praktijk aan het licht, want ik ben er nu van overtuigd, dat ze op de opleidingsschool in Rotterdam een ontvanger hadden moeten hebben, om de aankomende marconisten te laten horen, hoe het er in de praktijk aan toe gaat en dit was nooit gebeurd.

Iedereen op de 500 kc moet zich wel lichtelijk verbaasd hebben, toen ze van mij te horen kregen: DAN DE SKON what do you mean with UP?

Gelukkig was het een rustige en geroutineerde sparks op DAN en hij vertelde mij, dat ik qsy moest gaan naar de opgegeven werkfrequenties.

DAN DE SKON OK QSY.

Op de aangegeven frequenties mijn TR bericht gegeven en tegelijk verteld, dat dit mijn eerste keer was, dat ik als marconist het zeegat uitging.

De om op Norddeichradio had daar alle begrip voor en wenste mij een goede vaart.

SKON DE DAN OK QSL UR TR TU SU 73.

De lessen voor die dag waren nog niet voorbij, want wat bedoelde hij nu weer met TU SU 73???

Ook dit werd mij geduldig door de fb om uitgelegd en ik zou het nooit meer vergeten.

Ik hoop, dat de nieuwe cw amateurs nu ook inzien, waarom het zo belangrijk is, om eerst eens op je gemak te gaan luisteren, naar de manier, waarop er gewerkt wordt op de banden en welke afkortingen er gebruikt worden en wat ze betekenen.

In de uren die volgden, werden de stilte periodes beluisterd, weerberichten genomen en het tijdsignaal werd opgenomen en vergeleken met de chronometer op de brug.

Vanaf de brug moest je via een soort loopbrug naar de messroom lopen, achter op het schip om daar de maaltijden te gebruiken.

Daar heb ik toen ook de andere officieren leren kennen en me voorgesteld. Niet alleen ben je een buitenlander, je bent ook nog eens iets speciaals aanboord, want niemand begrijpt, wat je aanboord doet. Je bent dus echt een eenling.

Ook aan SAG Gøteborgradio mijn TR bericht doorgegeven en maar tegelijk verteld, dat ik pas mijn eerste reis maakte als marconist. De ellende van die dag was nog niet voorbij, ik moest van de oude nog een telegram aan de maatschappij sturen en het Zweedse alfabet kent ook nog tekens, die wij niet hebben.

Wat te denken van de O, met twee puntjes erboven, zo ook de a met twee puntjes en ook nog een a met een rondje erboven.

Dus gauw opgezocht in een boek, hoe die letters er in het morse schrift uitzien en proberen die in je kop te stampen, want geheid, op een keer kreeg je natuurlijk een telegram uit Zweden, met die letters in de tekst.

Zo verliep die eerste dag van mijn varens bestaan en later op de avond zank de zon achter de horizon, met een beetje nevel boven de zee.

Toen ik mijn laatste wacht had gedraaid, had ik een toch wel vermoeid hoofd, een beetje dizzy van alle shaggies, die ik tegen de zenuwen gerookt had en ik besloot om nog even uit te waaien op de vleugel van de brug, voordat ik te kooi ging.

Ver weg aan de horizon zag ik de lichtjes van een vuurtoren zijn banen over zee trekken en toen ik even aan de tweede stuurman vroeg, welke vuurtoren dat was vertelde hij me, dat dat de vuurtoren van Ouddorp was!

Ik heb toen nog maar een laatste shaggie gerookt in mijn eentje, staande op de vleugel van de brug, met mijn blik gericht op de vuurtoren lichten van Ouddorp denkend aan dat meisje, dat ik nog niet zo lang geleden had leren kennen, wetend, dat zij daar ergens op dat eiland Goeree Overflakkee lekker lag te slapen, geheel onwetend van het feit, dat ik daar op mijn eerste schip langs voer, op weg naar Nigeria.

Toen mijn shaggie op was, heb ik me maar afgewend want op zo'n moment wordt men erg snel sentimenteel en dat kon ik helemaal niet gebruiken, want ik moest en zou toch een ruige zeebonk op de wilde vaart worden?

Nou, zo voelde ik me die avond dus helemaal niet.

Eerst mijn tanden maar eens goed gepoetst, want na de hele dag roken van de zenuwen krijg je toch een aardige grafsmaak in je mond.

Eerst maar eens te kooi gaan en dan zullen we wel zien, wat de dag van morgen weer brengt.

Door het monotone gedreun van de motoren ben ik uiteindelijk toch onder zeil gegaan.

Nu op een leeftijd van bijna 61 jaar, kan ik met een glimlach terug denken aan die spannende dag, maar het was wel een harde leerschool. Toch heb ik geen spijt van die harde leerschool, want het maakt je wel harder in dingen die je op je pad tegenkomt en je raakt niet meer zo snel in paniek.

Ik hoop jullie eens te horen op 3551 kc om ongeveer 19.30 uur It

73 Gerard/PA3AAE.

**CW op twee
stemt ook tevre...**

Een raar verhaal uit de Caribische zee

Het was een raar geval, de geboorte van Piet, de telegraferende zeemeeuw. Sparks had het zeemeeuwenei gevonden toen ze de motorsloep van de "Guana" gecharterd hadden voor een tochtje naar een strandje niet ver van Martinique.

De middag werd doorgebracht met zwemmen en het consume-ren van drankjes, gebrouwen uit kokosnoten en een goed kwantum rum. Voor de melk werd een kleine inboorling de palmen ingestuurd, de rum hadden ze zelf meegenomen. Het was een zeer aangename manier om de middag door te brengen.

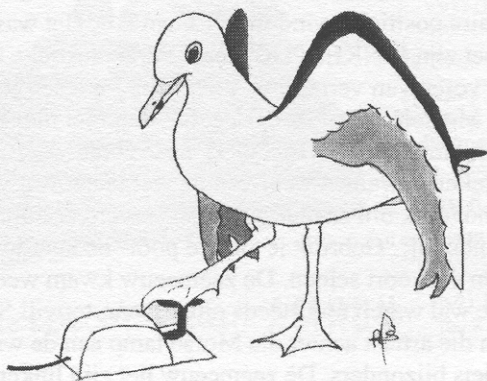
Onder een van de kokospalmen had Sparks het ei gevonden in een kuiltje in het zand. Hij maakte een soort kistje van twee schelpen, bekleedde het goed met gras, deed het ei er in en nam het mee naar het schip toen ze 's avonds aan boord teruggingen. Die avond fikste hij een soort broedmachine in elkaar. Hij had een 60 W lamp in een van zijn laden gebruikte verder een lege koffiebuis, wat eindjes draad en een oude roepletterlijst. Deze scheurde hij in heel fijne stukjes en op deze stukjes legde hij het ei. Het hele geval werd in een afgelegen hoek achter de zender op de seintafel vastgeschroefd. De lamp werd ingeschakeld. De volgende dag scharrelde Sparks via de eerste stuurman bij de tweede stuurman een thermometer op.

Het schip vervolgde zijn weg van de ene haven naar de andere. In het radiodagboek van de "Guana", dat Sparks uit hoofde van zijn beroep bijhield stond, vlak achter de notering van het SG van de accu's, te lezen: SGNi Batt. 1290, Batt. Ontv. 1220-1230, Batt. AAT. 1280, Temp. BB 120 grad. iedere dag met grote nauwkeurigheid ingevuld. Ik weet niet meer hoe lang het duurde eer het ei openbrak. Eerst was er een klein barstje in de schaal, toen meerdere, er vielen stukjes af en tenslotte stapte Piet uit de schaal. Nu weten we uit "Het Boek" dat een kleine vogel U het nieuws zal brengen. We weten ook, dat over het algemeen wordt aangenomen, dat zeemeeuwen de geesten zijn van overleden zeelui en wel die van radiotelegrafisten in het bijzonder.

Piet had een best leven. Scheepsbeschuit en kleine stukjes vlees die Sparks voor hem sneed, rozijnencake en een schoteltje water op de seintafel en soms een beetje wijn uit Chili of Argentinië al naar gelang

het schip zich bevond. Hij werd nog zindelijk ook , naarmate hij groter werd.

Na vier weken woog Piet een pond en hij ontwikkelde een techniek waarbij hij zijn rechterpoot naar voren hield, als hij over de seintafel huppelde. Hij was bezig zijn pols, of wat een zeemeeuw dan ook onderaan zijn poot heeft hangen, te ontwikkelen. Op een morgen, toen Sparks in de seinhut kwam, stond Piet op een poot te balanceren, terwijl hij met de andere de seinsleutel vast had en deze op en neer bewoog. Als hij naar buiten ging om een rondje te vliegen, hield hij niet, net als andere meeuwen, beide poten recht naar achteren, nee hij hield zijn rechterpoot recht vooruit. Op dat schip werd er heel wat geseind en Piet was steeds een Piet was steeds een belangstellend toeschouwer. Met zijn kop scheef luisterde hij naar het zoemen van de omvormer en steeds stond hij vlak bij de seinsleutel met zijn rechterpoot omhoog, terwijl hij probeerde Sparks' seinschrift te imiteren. Als er berichten binnenkwamen luisterde hij mee naar de speaker, terwijl Sparks de schrijfmachine bewerkte. Eerst stond hij op zijn linkerpoot, dan weer op zijn rechter, alsof hij zich afvroeg hoe hij in hemelsnaam ooit zou kunnen leren dat ding te bedienen. Tenslotte fikste Sparks een buzzer met seinsleutel voor hem, op een kant van de seintafel en Piet oefende daar Morse, gewoonlijk 's middags tussen 12 en 2.

Met het verstrijken der dagen werd hij een volwassen zeemeeuw, kreeg genoeg van het Morse en legde zich meer toe op het vliegen. Meestal zag je hem met het windje meegaan, rechterpoot naar voren, linker onder de staartveren en als hij dwars van de BB reddingsloep kwam, keek hij naar de radiohut, gaf een schreeuw om de aandacht van Sparks op zich te vestigen en bewoog zijn rechterpoot op en neer in het ritme van de Morsecode, terwijl hij bijna bewegingsloos op het windje lag. Gewoonlijk seinde hij een kort berichtje zoals bv "hé Sparks" of "Hoe lap ik hem dat?"

Op een goede dag zagen we hem niet meer rond het schip. Ik denk dat het misschien paartijd geworden was. We zagen hem niet meer tot de volgende winter, toen we in het Westelijk deel van de Golf van Mexico waren. Er stond een Texas Noorder, een harde koude wind. Terwijl het schip nabij de haven kwam, namen een massa zeemeeuwen hun positie in om ons naar binnen te konvooiëren. De kapitein had haast, hij wilde gauw naar binnen om een vlugge "demarrage" te maken. Toen we in de buurt van de vaargeul kwamen, brak de flits van een morse lamp door de duisternis. Het was duidelijk dat men ons iets wou laten weten. De kapitein zette de machine op stop en omdat noch hij, noch een van zijn stuurlieden morse tekens konden lezen, werd Sparks gepord en kwam op de brug teneinde met de morse lamp de correspondentie te voeren. De meeuwen bleven bij ons, sommige bij de BB wing van de brug, sommige recht vooruit. Terwijl Sparks door de duisternis tuurde, nam een bekende figuur een bijna stationaire positie in wind in, juist aan BB. Het was een zeemeeuw met zijn LINKERPOOT naar voren gestrekt. Sparks schokte naar voren van verrassing, toen keek hij weer vooruit om te proberen het Morselicht te lezen. Nee, het kon Piet niet zijn, dacht hij, deze meeuw hield zijn LINKERPOOT naar voren.

De Morse tekens kwamen weer van de wal, maar wat voor tekens, absoluut onmogelijk om ze te lezen. Sparks werd er hopeloos onder. Tenslotte seinde hij: "Gebruik je andere poot" en keerde zich naar BB vol afkeer van dat soort seinen. De zeemeeuw kwam weer in zicht, de tekens van de wal waren nog steeds onleesbaar, terwijl Sparks z'n instructie aan die artiest achter die Morse lamp aan de wal beëindigde gebeurde er iets bijzonders. De zeemeeuw liet zijn linkerpoot zakken, bracht deze met een plotselinge beweging naar achteren onder zijn staartveren, liet z'n rechterpoot zakken en begon in Morsecode een

bericht te seinen: "kanaal geblokkeerd" las Sparks. Hij gaf het bericht door aan de kapitein, wuifde naar Piet en ging weer terug naar kooi. Het anker viel en die nacht bleven ze buiten liggen. 's Morgens gingen ze veilig naar binnen terwijl ze zagen dat er een zware boei van de kustwacht uit zijn positie was gedreven en het kanaal versperde. Er was juist nog genoeg ruimte om er in daglicht langs te komen, maar in het donker was het vast mis gegaan. HOE BESTAAT HET ?

W. Vomberg Bron: PDRH nr. 6 februari 1955

N.B. afkortingen:

BB = broedbak

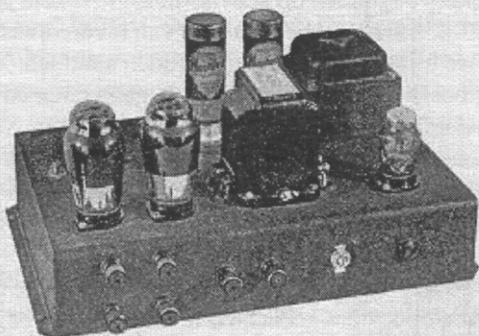
SG = soortelijk gewicht (van het accuzuur)

SGNI = soortelijk gewicht accuzuur noodinstallatie

AAT = (Accuzuur) Auto Alarm

MEER GELUID NOODIG?

SCHIET UW RADIOTOESTEL TEKORT?

Dan moet U zoo'n speciale „E 20“ versterker aanschaffen.

20 Watt nuttig!!!

Speciale timbre regeling. Kan aan ieder toestel worden aangesloten.

Prijs fl. 45.50

Excl. LAMPEN AZ 4, 2 x EL 5
Zie R.B. No. 6 van Juli 1940

'n Superproduct van **AMROH** - MUIDEN
TEL. K 2942 - 234

Belevenissen van een marconist (2)

De grootste blunder die ik als telegrafist bijna had begaan zal ik niet licht vergeten. Dankzij de oplettendheid van een ouwe Griekse bootsman, die meer verstand in zijn pink had dan ik onder mijn schedeldak, liep de stommititeit van een lichtzinnige jongeling met een sisser af. Een ramp was gelukkig voorkomen.

Het gebeurde in de vijftiger jaren en ik was marconist op een Noors vrachtschip. Na drie jaar op die boot gevaren te hebben kreeg ik een beetje de kriebels, steeds dezelfde havens, steeds dezelfde reisjes en bovenal steeds dezelfde radiohut met zijn antieke TDA zender en BC 348 ontvanger. Het vrachtschip ss "Ingrid Sun" voer al sinds jaar en dag in charter van Norgulf, een bevrachter in New York en dat zou voorlopig wel zo blijven. Bijna alle havens en haventjes aan de Amerikaanse oostkust en nagenoeg alle landen van Midden en Zuid Amerika hadden we met enige regelmaat aangedaan. De vaarschema's begonnen op een busdienst te lijken, je kon er gewoon de klok op gelijk zetten. Twee maanden van tevoren wisten we de datum en tijd dat we bijvoorbeeld Havana zouden aandoen. Van de een op de andere dag besloot ik eens wat anders te gaan doen en informeerde de kapitein dat ik wilde afmonsteren.

Nou dat ging niet zomaar. In de eerste plaats zaten we nog op zee en het zou nog wel een paar weken duren voor we weer een haven zouden aandoen. Voor de kapitein kwam daar nog het probleem bij dat telegrafisten in die tijd niet voor het opscheppen lagen.

Dus Eigil Vesti, onze ouwe, was helemaal niet blij en probeerde me op alle mogelijke manieren op andere gedachten te brengen. Hij begon zelfs te praten over een opzegtermijn van minstens zes maanden die ik in acht moest nemen. Dat was natuurlijk nonsens en dat wist hij net zo goed als ik. We spraken uiteindelijk af dat als de rederij in Noorwegen er in zou slagen een aflosser te vinden ik na aankomst in New York af zou stappen.

Na enige telegrammen met de rederij in Oslo gewisseld te hebben kwam na een week het bericht dat een nieuwe marconist was gevonden en met het vliegtuig onderweg zou gaan naar New York.

Na aankomst nam ik hartelijk afscheid van de kapitein en verdere bekenden en vond een eenvoudig logies in de buurt van Battery Place. Meer of minder van de ene dag op de andere stond ik in mijn eentje werkloos in Lower Manhattan. Van de Amerikaanse emigratiedienst had ik een shore permit gekregen voor drie maanden en was me te verstaan gegeven dat ik daarna het land subito zou moeten verlaten. Zo lang wilde ik echter absoluut niet in de US te blijven want vanaf de eerste minuut dat ik als vrije jongen aan wal was barstte ik van de kou. Zoals iedereen weet kan de temperatuur in New York in de wintermaanden makkelijk tot 20 graden onder nul zakken. Voor het vinden van een nieuwe job moest ik urenlang door de ijskoude, besneeuwde straten van South Manhattan baggeren om van het ene scheepvaartkantoor naar het andere te komen. Ik kreeg het gevoel dat het hier nog veel kouder was dan aan de Noordpool en begon me af te vragen wat me bezielde had om van die Noorse boot af te gaan, een boot die het grootste deel van het jaar in de tropen voer.

Maar gelukkig, binnen een paar weken kon ik als marconist op een ander schip aanmonsteren. De hele zaak werd geregeld op het kantoor van de Griekse consul, de gage was interessant en de bestemming was "voorlopig" Europa. De ambtenaar die de papierwinkel verzorgde kon me absoluut niets over het schip vertellen, alleen dat de rederij in New York was, de eigenaar een Griek en het schip onder Liberiaanse vlag voer. Er werd wel gezegd dat haast geboden was en ik me zo spoedig mogelijk aan boord moest melden.

Om de plaats te bereiken waar het schip lag afgemeerd was niet zo eenvoudig, na een halve dag in een bus te hebben gereisd, moest ik met een taxi de laatste kilometers afleggen. De eerste indruk van het schip viel niet mee, een Liberty, een roestig wrak uit de 2e wereldoorlog. De radio-installatie was iets beter dan op die ouwe Noor, maar ook maar een heel klein beetje. De manier waarop ik door de Griekse kapitein en zijn vrouw ontvangen werd was echter allerhartelijkst. Ik hoorde toen ook dat op de dag van vertrek mijn collega met een gecompliceerde beenbreuk in het ziekenhuis was opgenomen, dus de kapitein was in de wolven met zijn nieuwe telegrafist.

Bijna onmiddellijk na mijn aankomst begonnen de stoommachines al te stampen en voeren we langzaam de rivier af op weg naar Norfolk, Va. In Hamptonroads zouden we kolen laden voor Hamburg. Met de radio-installatie had ik geen enkele moeite dat was gesneden koek, maar om aan het eten op dat schip te wennen waren wel een paar dagen nodig. Je moet wel even de tanden op elkaar zetten wanneer je als diner een bord met gemalen bruine bonen waarin een bot met vlees opgediend krijgt en alles overgoten met een spinazieachtige saus. Als je in de mess dan iedereen met veel smaak ziet eten kan het niet zo slecht zijn en na korte tijd weet je niet beter. De namen van de gerechten waren echter zo moeilijk (Grieks) dat ik ze niet onthouden heb. Na een paar dagen kreeg ik het idee dat de hele bemanning familie van elkaar was. De eerste stuurman was de vader van de kapitein die ook aandeelhouder was van de rederij. De tweede stuurman was weer een neef van de kapitein en verder heb ik het maar niet proberen te begrijpen. Vergeet niet dat naast de kapitein slechts een enkeling een paar woorden Engels sprak en mijn Grieks nooit verder is gekomen dan alfa, bèta, omega. Voor een goed gesprek kom je daar echt niet ver mee.

Bij de kolenpier hoefden we maar een paar dagen te wachten voordat we aan de beurt waren om geladen te worden. Nadat de vele duizenden tonnen kolen in de ruimen waren verdwenen werden de luiken dichtgemaakt, de dekken schoongespoten en stoomden we langzaam via de Chesapeakebaai naar open zee.

Het weer was prachtig, bijna geen wind, een paar graden onder nul en prima zicht. Dit beloofde een mooie reis te worden.

Nieuwsgierig als ik ben had ik al in de eerste dagen dat ik aan boord was de diverse kasten in de radiohut leeggehaald en de inhoud bestudeerd. Er waren onnoemelijk veel "spares", alleen bleek veel materiaal, zoals radiobuizen, spoelen en transformators, niet te gebruiken omdat de apparatuur waar ze voor bestemd was waarschijnlijk al ergens aan wal was gedumpt.

Er stond ook een grote haspel met splinternieuw antennedraad dat goed van pas kon komen want het was me vanaf de eerste dag opgevallen dat de hoofdantenne tussen de twee masten der dagen zat was.

Op de Atlantische Oceaan ongeveer ter hoogte van New Foundland begon het weer te veranderen. Langzaam kwam er een vette mist opzetten en in korte tijd was het hele schip omringd door een dikke

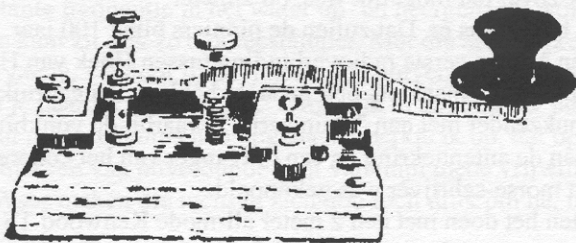

wolk en het zicht beperkt tot een paar meter. De kapitein gaf opdracht "Halve Kracht" maar het bleef een griezelige situatie. De scheepshoorn dreunde regelmatig over schip en oceaan en in de verte hoorde je de scheepshoorns van andere schepen. Aan dek was het doodstil en ook omdat het schip nauwelijks vaart had en de zee spiegelglad, vond ik het een uitgelezen dag om de antenne te gaan vernieuwen.

Toen ik de bootsman hiervoor benaderde deed hij eigenlijk wel een beetje vreemd, hij wilde er namelijk eerst wel eens met de kapitein over praten. Toen ik echter aandrong omdat het in feite een karweitje van niks was, keek hij mij twijfelachtig aan en zei toen in zijn steenkolenengels: "How you send in fog without aerial SOS?"

Als een klein jongetje ben ik toen naar de radiohut terug gekropen. Als ik er nu aan terug denk, na meer dan veertig jaar, krijg ik het schaamrood weer op mijn kaken.

73 RTW

3551 kHz – kom ook eens langs!

De eerste verbinding

23 januari 2001 - een historische dag. Precies dertig jaar geleden hing ik mijn seinsleutel aan de wilgen. Ik stopte met varen, omdat alleen gekken het zeemansleven volhouden. Of misschien om af te zijn van de telkens weer verbijsterde blikken van de rest van de bemanning, wanneer ik om negen uur 's morgens, gekleed in een gebloemde kamerjas, tandenborstel, scheermes, eau-de-cologne flesje en een busje talkpoeder op mijn Arabische muiltjes naar de douchecel slenterde. Als marconist voelde ik me nooit echt geaccepteerd aan boord, raar hè ? Ik was een buitenbeentje, maar ook ietwat superieur. Een marconist kreeg alleen waardering als hij, samen met de ouwe, achter moest blijven op een zinkend schip, terwijl hij hun noodkreten in de ether moest rondstrooien, tot het water hem aan de lippen kwam. Van deze bekentenis zal niemand, behalve ik zelf, wel echt wakker liggen, maar op die bewuste dag in januari was er nog iets anders gaande. Samen met Cor/PA2CNR, een ervaren zendamateer, heb ik voor het eerst, vanaf museumlichtschip "Noord Hinder" in Hellevoetsluis de eigen roepletters PI9NHL de wereld in geslingerd. Nou ja, voor zover dat mogelijk was, op 2 meter.

Enfin, het begin was er. Dat zullen de pioniers bijna 100 jaar geleden, toen zij hun eerste radioverbinding tussen Hoek van Holland en lichtschip "Maas" maakten, ook gedacht hebben. Zij gebruikten in 1902 een vonkzender met een "plain aerial", waarbij de vonkbrug deel uitmaakte van de antennekring en een ontvanger van het coherer-type, waaraan een morse-schrijver was gekoppeld.

Wij moesten het doen met een 2 meter all-mode Kenwood TS-700G transceiver, volgens velen ook een antiek geval en een beetje doof. Dus veel verschil met honderd jaar geleden was er niet, toch?

Maar het was echt fun. Toen we daar zo diep in het schip in een hutje achter de knoppen zaten, kwamen ook weer die mooie herinneringen uit de zestiger jaren terug. Die werden echter grondig verstoord, net zoals toen, midden op de Pacific, tijdens een moeizame, maar oh, zo mooie verbinding met een relay-schip op de Atlantijc. Ik moest met mijn hoofd naar beneden bijna in de ontvanger hangen, zo zacht was dat signaal. Dat had ik geleerd van mijn chef op mijn eerste reis. "Dat moet", zei hij, "want dan stroomt het bloed naar je hersenen

en hoor je beter." Nou voer die man toen al 35 jaar, dus was hij nog gekker dan de rest.

Enfin, ik zat toen, gelukkig om zo'n mooi verbinding, met mijn hoofd in die ontvanger, begonnen ze aan de dek de buitenkant van de radiohut, met een pneumatische bikhamer, te ontroesten. Dat brengt een mens toch tot razernij? Ik moest er wel wat van zeggen!! Ik dacht toen: "Als ik stop met werken, doe ik alleen nog maar leuke dingen." Dus nu ben ik vrijwilliger op de "Noord Hinder" en klojo een beetje met radio's.

Maar om verder te gaan met mijn verhaal, net toen we zo lekker bezig waren, komt er een medevrijwilliger met een knots van een stofzuiger, vreselijk fanatiek, het gangetje naar de radiohut doen. Dag mooie herinneringen. Ik voelde me weer rood aanlopen. Nu heb ik in mijn lange loopbaan tot tien leren tellen. Ik kon me beheersen en trok rustig de stekker uit het stopcontact. Voordat de man kon uitvaren, zei ik: "Zal ik jou eens wat over radiogolven leren?". Om hem geen gelegenheid te geven nee te zeggen vervolgde ik snel: "Kijk, radiogolven zijn net concentrische golven, die ontstaan op een stil wateroppervlak, wanneer je er een steen in gooit, dat wil zeggen, het is niet helemaal een steen, maar eigenlijk een puree stamper, die met een constante frequentie in het water op- en neergehaald wordt. Aan de andere kant zit ook zo'n pureestamper. Met die achterlijke loei-machine van je, verstoort jij de inkomende golven van de andere kant, dus moet je daarom ophoepelen." Omdat ik in de loop der jaren ook aardig wat mensenkennis heb opgedaan, merkte ik op, dat op dat moment blikken van onverdunde haat van mijn mede vrijwilliger mij troffen. Waar maken die mensen zich nou toch druk om hè, in hun vrije tijd?

Maar als een goede marconist, of in dit geval een goede zendamateer betaamt, stond ik daar ver boven. Het gaf me het intense gevoel weer eindelijk terug te zijn aan boord.

Bert/PA1BE

Quavering Sound

Wat is dat, zult U zich nu afvragen. Ik denk, dat ik het uit moet leggen als beverig, voorzichtig of aarzelend.

Ik had n.l. een aantal dagen geleden een morse verbinding met een 73 jarige o.m. uit Vlaardingen, n.l. PA0ELS/Henk. Hij was telegrafist in Indië geweest en omdat mijn wieg daar ooit gestaan heeft, heb je dan toch gelijk een bepaalde binding met zo iemand. Toen de verbinding was beëindigd draaide ik me om en ging een bak koffie drinken.

Vijf minuten later, hoorde ik toen de Quavering signalen. Heel voorzichtig kwamen de morse piepjes de huiskamer binnen en kon ik de call opschrijven. PA3CJS kon ik uit zijn zwakke signalen halen. Ik heb hem toen in zijn eigen snelheid geantwoord en het volgende seinde hij.

PA3AAE de PA3CJS, de naam is Jan en ik woon in Voorburg. Ik werk hier met een lang geleden zelfgemaakte transceiver met een output van 5 watt in een Zepp antenne. Ik ben 81 jaar en mijn vrouw Jeane is ook al 80 jaar. En ondanks dat de demencie toeslaat, probeer ik toch zo lang mogelijk door te gaan. Neem het me niet kwalijk, als het soms een zootje wordt, want het kan zijn, dat ik plotseling alles kwijt ben en dan weet ik niet meer waar ik gebleven ben.

We hebben zo nog een tijdje met elkaar zitten babbelen over van alles en nog wat en geloof me, ik vond dit een van mijn mooiste verbindingen.

De volgende dag reeds, lag er een brief in de bus, met zijn qsl kaart en een afdruk van een foto van hem. Hierop is Jan te zien, op vierjarige leeftijd en al met een koptelefoon op. Natuurlijk heb ik hem tegelijk per brief geantwoord, met mijn qsl kaart erin.

Vandaag, 27 januari lag er weer een brief in de bus en toen ik die open maakte, kwamen er vier uit een schrift gescheurde en met de hand geschreven velletjes papier uit vallen.

Hierop had Jan wat verhaaltjes geschreven, hoe hij aan zijn verzameling seinsleutels komt.

Ik zal zijn verhalen later eens in ons blad publiceren, misschien staan er nog wat hints in voor U, hoe U aan seinsleutels kunt komen.

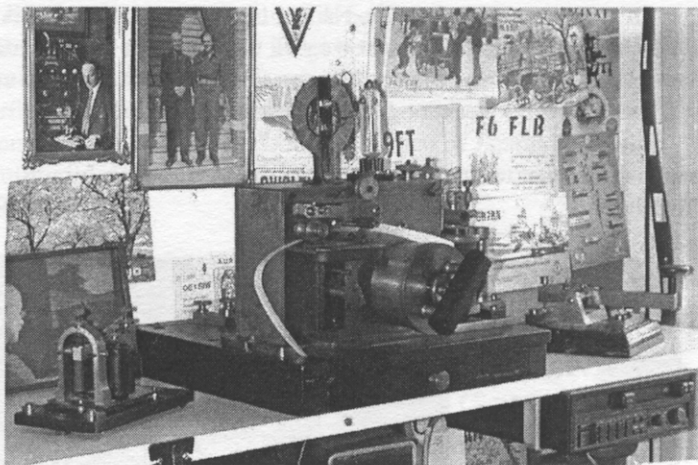
Kijk, het gebeurt wel eens, dat ik 's-nachts mijn bed uit moet, om een noodstop op het toilet te maken. Met mijn nog traag werkende hersens en slaperige hoofd gesteund in de handen op het gemak zittend, denk ik wel eens "Waar ben ik aan begonnen, een tijdschrift uitbrengen. En dan ook nog de plicht om jaren lang je abonnees te blijven interesseren en vermaken met leuke verhalen, want daar hebben ze voor betaald."

Maar wees gerust hoor, want als ik dan op de normale tijd weer wakker word, zijn die sombere gevoelens alweer voorbij. Zeer zeker als ik, zoals hierboven beschreven, een contact heb gehad met een oude baas van 81, die het nog steeds presteert om met de seinsleutel en 5 wattjes een praatje met me in morse te maken.

Jan, bedankt voor de inspiratie en ik wens je nog zeker 20 jaar een goede gezondheid toe en hoop je nog vaak met de sleutel te treffen op 3551 kHz

Neemt U lezer, het mij niet kwalijk, dat ik zo nostalgisch ben, maar dit zijn de dingen in mijn leven, die ontzettend veel waarde voor mij hebben.

73 Gerard/PA3AAE

Morseschrijver uit Antwerpen (zie volgend verhaal)

Antwerpen

Vele jaren geleden, toen de zus van Jeane, mijn xyl, nog in Antwerpen woonde vond ik, als knutselaar aan radio's, het leuk om naar de vogeltjes markt te gaan. Het speelt zich alleen op zondagmorgen vroeg af. Over de vogeltjesmarkt lopen is een uiterst gezellige bezigheid. Verspreid over de markt zijn zeer veel stamineekes en eetgelegenheden.

Helemaal achteraan rechts is een groot plein en echt, dat is net een Franse vlooiemarkt. Alles is er te koop. Auto's motoren, fietsen, machines, draaibanken en de meest vreemde zaken zie je er. Veel toestanden uit ziekenhuizen en gelukkig, toen nog, radio's en toebehoren uit de prehistorie.

Ik zag er eens een hoornluidspreker van Brown, die ik voor weinig arresteerde. De koopman zei: "Heb je hier interesse in, het is een seinmachine." Ik hoor het hem nog zo, op z'n plat Vlaams, zeggen. Geloof me, hij haalde onder een jute zak een schoonheid van een Siemens Morse schrijver vandaan. Dan gaat er wat door je heen! Nou wist ik wel dat ik niet meteen moest toehappen, maar eerst eens ongeïnteresseerd moest vragen hoe dat dan werkt en terloops info proberen in te winnen over de prijs. Na wat bieden en loven, ging ik opgetogen, met de nieuwe aanwinst weg. Ik weet wel dat ik hem later voor een veelvoud van de prijs zou kunnen verkopen, maar ik ben er erg zuinig op, want hij werkt nog steeds als een nieuwe, dit fraaie ding.

Deze machine staat ter meerdere glorie voor de telegrafie bij mij thuis te prijken.

Jan/ PA3CJS

*Jan, PA3CJS
op 4-jarige
leeftijd*

Wereldtaal

Wat met Esperanto nooit is gelukt, heeft het Morseschrift wel bereikt. Het is een wereldtaal, ongeacht grenzen, verschillende talen, dialecten en schrifttekens.

Een tijdje terug had ik bijv. contact met een OM in Taiwan, perfect contact, ook de niet-standaard verzonden tekst werd uitstekend begrepen.

Daarna werd ik 2x naar Taiwan gestuurd (vorig jaar) voor m'n werk. Dan blijkt dat bijna niemand Engels spreekt, laat staan schrijft. Denk niet dat iemand die "goeie morgen" in het Engels zegt, dit daar ook in het Engelse schrift opschrijft. Men converteert het toch weer naar het eigen Chinese schrift.

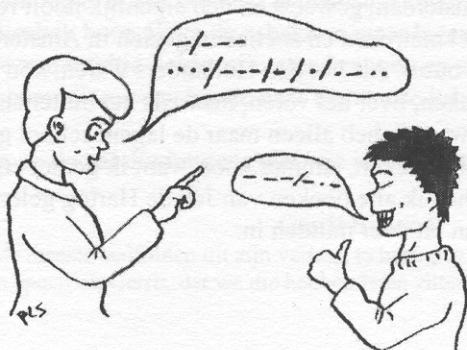
Vraag je aan een taxichauffeur of ie je naar de luchthaven van Taipeh wilt brengen, dan begrijpt ie het niet vanwege de uitspraak.

Vervolgens grijp je naar pen en papier. Begrijpt ie ook niet. Het is daar noodzakelijk in het hotel te vragen of ze het op een papiertje in het Chinees willen schrijven, dat laat je dan aan de chauffeur zien, en dan weet ie pas waar je naartoe wil (dit geldt voor alle taxi-chauffeurs). Alles gaat met Chinese tekens, en daar bakt een simpele doorsnee kaaskop als ik, natuurlijk helemaal niks van.

Als ik er nu zo over nadenk, is het best wel bijzonder, dat Morse zo algemeen verstaan wordt, als schrift maar ook als taal (Q-codes en afkortingen, naam, weerbericht etc.).

Bovendien, of iedere OM/YL in bijv. China of Japan die morse gebruikt, ook de confrontatie in SSB aandurft, is voor mij nog maar zeer de vraag.

Piet/PA3GFR

Reactie van een lezer

Hallo redactie,

Afgelopen week viel het Hellemonster weer bij mij op de mat en was mijn dag weer goed.

Ik pest mezelf dan een beetje, want dan ga ik eerst even een bakje koffie zetten, je weet wel, van die oploskoffie met heet water, want ik ben nog maar alleen over. Jopie, mijn vrouw is al een aantal jaren geleden overleden en ik heb geen zin in al dat moderne gedoe, met koffiezakjes en van die elektrische apparaten. Ik zou toch maar vergeten om dat ding uit te zetten, en dan vliegt dat ding misschien wel in de brand.

Het meeste van het huishouden doe ik zelf, maar eens in de week komt mijn schoondochter, om de boel een beetje op te ruimen. Ze moppert dan ook altijd op mij, omdat ik vergeet om de asbakken leeg te gooien.

Als ik de koffie klaar heb, draai ik nog even een shaggie en ga dan lekker in mijn luie stoel bij de kachel zitten, met het blad Hellemonster voor me. Ik geniet erg van de verhalen, die erin staan. Jonge jonge, wat ben ik jaloers op jullie zeelieden. Jullie hebben er niets voor hoeven te betalen, sterker nog, jullie kregen betaald voor die wereld reizen van jullie. Ik stel me dan zo voor, dat jullie in al die vreemde wereldhavens gingen stappen, hier en daar een pilsje pakken en misschien wel met de meest exotische vrouwen aan de boemel. Vergeef het een oude man, maar mijn fantasie gaat wel eens met mij aan de haal. Zoals jullie al weten, ben ik mijn leven lang stratemaker in Amsterdam geweest en heb eigenlijk nooit reizen gemaakt. Wel heb ik veel matrozen en zeelieden gezien in Amsterdam en vooral in de rosse buurt. Als het dan Hollanders waren, kon ik wel een praatje met ze maken, over het varen, maar als het buitenlanders waren ging dat niet, want ik heb alleen maar de lagere school gehad en kan dus geen Engels spreken, jammer hoor, want ik geniet erg van die verhalen. Wel heb ik alle boeken van Jan de Hartog gelezen, over zijn zeereizen en dan zit ik er midden in.

Je moet je voorstellen, dat toen ik jong was, er geen geld was om te leren, dus moest ik al vroeg gaan werken, om een paar cente te verdienen, om alle hongerig monden te voeren.

Maar gelukkig heb ik zoals je weet nog mijn oude Eddystone radio en kan dus luisteren naar mensen, die zitten te seinen en zo voel ik mezelf dan toch een beetje in het buitenland, als ik vreemde calls hoor. Maar ik vind de meeste verbindingen niet zo leuk, want ze zijn altijd hetzelfde. Naam, rapport, woonplaats en dan is het afgelopen. Gerard, ik heb wel je kletspraatjes gehoord met Remy/PA0SAN, Jan/PA3CJS, Henk/PA0ELS en de laatste tijd hoor ik je wel eens praten met een nieuweling voor mij, Martin/PA9DX.

Ik kan jullie gesprekken goed volgen, maar soms gaan jij en Remy wel een beetje te snel voor mij hoor. Vergeet niet, dat ik nooit gevaren heb, dus mijn snelheid van nemen ligt op ongeveer 22 woorden. En ik word ook al een dagje ouder hoor.

Van een vriend, die ook zendamateer is, hoorde ik dat je tegenwoordig ook met een computer de snelle morse zichtbaar kunt maken, maar dat vind ik geen kunst. En bovendien ben ik al veel te oud, om nog met die elektrische tover dingen te gaan werken. Ik denk zelfs, dat mijn vingers veel te grof zijn van het zware werk en bovendien zijn ze te stram om nog te gaan tiepen. Nee, ik houd het maar gewoon bij mijn oortjes, gelukkig is mijn gehoor nog goed. Gerard, ga je nog verder met Ketelbinkie (*jawel, zie elders in dit boekje – red.*), of is hij al overboord gezet, nog voordat hij ging varen? Zijn jullie beroeps marconisten nou echt van die trutjes in gebloemde ochtendjassen, zoals ik vaak lees? Dat zou mijn beeld van rauwe zeebonken wel erg verstoren hoor.

Ik weet niet, of dit goed genoeg is om in het blad te plaatsen, anders gooi je het maar in de vulllesbak hoor. Ik ga de asbakken weer legen, want zodadelijk komen ze van tafeltje dekje mijn eten brengen en als het zo'n rotzooi is, dan schaam ik me een beetje naar die stadse lui toe.

Ik blijf naar jullie luisteren en doe al die jongens met wie je werkt de groeten van mij.

Gerrit Bekandt

N.B.: Gerrit heeft gevraagd de meeste taalfouten uit zijn verhaal te halen, sommige zijn echter zo specifiek Gerrit, dat we die hebben laten zitten - red.)

DE ELECTRONISCHE GATEN THEORIE VOLGENS FREUD

Ben je ook ooit in verwarring gebracht door de Elektronische Gaten Theorie met betrekking tot halfgeleiders? Ik weet waar ik over praat, als het over elektronica gaat en ik heb een grondige studie gemaakt van het denkbeeldige fenomeen van elektronen stromen en dit zijn mijn bevindingen.

Na jaren van onderzoek, kwam ik tot ontdekking dat de gaten theorie wel eens niet correct zou kunnen zijn. Mijn theorie, die keer op keer, proefondervindelijk bevestigd wordt door service monteurs in het hele land, is deze:

Alle Elektronische Apparaten en Vooral IC's
Werken op Rook....

Ja echt, dat is wat ik beweer, Rook!
Nog niet zo lang geleden heb ik ontdekt, dat alle fabrikanten van elektronische apparaten en ook alle makers van IC's, een bepaalde hoeveelheid zwarte rook in hun product insluiten.

Deze rook laat het apparaat werken en zorgt voor de magische elektronen stroom binnen in het apparaat. Je hebt ongetwijfeld zelf ook vastgesteld, dat een onderdeel niet meer werkt, als de rook er uit lekt.

Ik heb dit verschijnsel zelf vaak vastgesteld en de conclusie getrokken, dat mijn theorie juist is.

Is het niet zo,
wanneer een storm de lucht zwart maakt en de bliksem door die zwarte wolken begint te flitsen, die wolken wel rook moeten zijn?

Want, als de lucht opklaart en niet langer zwart is,
stopt het bliksemen vanzelf!

Dus rook veroorzaakt de elektronen stroom...

Het bewijs: Is het je ooit gelukt een elektronisch component te laten werken als de rook er uit ontsnapt is?

Hier laat ik het bij...

PAØBFN, Bergen op Zoom, jaren 80

Morsetelegrafieë

Het heeft mij altijd getroffen, dat er geen ander verbindingsmiddel was, waarover zo veel werd verteld. Noem maar op wat u wilt, de antieke middelen of de supermoderne met de ingewikkelde namen en afkortingen, of de grote tegenhanger van morse, de telefonie; je kunt je eenvoudig niet voorstellen, dat daarover dezelfde verhalen de ronde zouden doen. Voor zover ik het kan overzien is bij geen enkel middel de mens zo nauw, zo indringend betrokken als bij de morse-telegrafieë. In feite is de man, de operator, het verbindingsmiddel zelf. Het onooglijke futiele seinding, dat hij hanteert, is alleen maar de **SLEUTEL** tot het middel. Hijzelf is morse, de telegrafist, de marconist, sparks, draad of vonkenboer. Hijzelf is de code; die zit *IN* hem.

Rinus Hellemons / PAØBFN/sk (MM"30"/1988)

International morse code and phonetic alphabet

Phonetic	Letter	→ Code	Character	→ Code
Alpha	A	.-	1	.-----
Beta	B	-...	2	..-----
Charlie	C	-.-.	3	...----
Delta	D	-..	4	....-
Echo	E	.	5	.....
Foxtrot	F	..-.	6	-.....
Golf	G	--.	7	---....
Hotel	H	....	8	----..
India	I	..	9	-----.
Juliet	J	.----	Ø	-----
Kilo	K	-.-	Period/Break	.-.-.-
Lima	L	.-..	Comma	---.---
Mike	M	--	Question Mark	..-.-..
November	N	-.	Double Dash	-...-
Oscar	O	----	(BT)	
Papa	P	.---.	Fraction Bar	-.-.-.
Quebec	Q	---.-	End of Message	.-.-.
Romeo	R	.-.	(AR)	
Sierra	S	...	End of Contact	...-.-
Tango	T	-		
Uniform	U	..-		
Victor	V	...-		
Whiskey	W	.-.-		
X-Ray	X	-.-.-		
Yankee	Y	-.--		
Zulu	Z	---..		